

Toda ta lepa ideja je žalibog zaspala; in dan danes ni ga pisatelja, ki bi si upal v javnost stopiti s trditvijo, da so bili stari Ilirci Slovani.

Žalibog, — sem dejal. Saj vendar ni težko izprevideti, da imajo vsa imena ilirskih krajev, rek i. t. d. slovansko koreniko. Ali ne spominja latinsko ime „Mare adriaticum“ na slovenski izraz: Jadransko morje? Ali je morda kaka razlika med imenom ilirske trdnjave „Metullum“, in sedanjimi Metljami, koje so sezidali Slovenci blizu razrušenega Metula. Ali imeni rek Save in Drave (pri Rimljanih Savus in Dravus) nimata slovanske korenike? Ali ni „Corcaras“ nastal iz Krke? Tisti, ki bi ne hoteli priznati tega, morali bi trditi prav za prav, da smo Slovenci imena svojih rek poslovenili iz latinščine. Tega pa vendar še ni trdil nihče.

A še nekaj drugega nas dovaja do zaključka, da so bili prastari stanovalci Panonije in Ilirika Slovani. Kakor sem že dejal, imenujejo nekateri pisatelji Ilirce tudi Vende ali Venete. — Če pa pomislimo, da so Grmani imeli za Slovane vedno v rabi ime Vendi, — in končno še, da še dandanes imenujejo Slovence, bivajoče po Štajarskem in Koroškem, „Winden, Wenden ali Windische“ — ne moremo si res misliti drugega, nego da so že od pamtiveka bivali Slovani od Donave do Jadranskega morja. (Dalje prih.)

Prijateljeva pisma.

(Piše Pavel Kríž.)

II.

Zakaj ti pa pišem o tem, prijatelj?

Vidiš, učitelj si, zatorej vedi in znaj, da moramo v šoli pred vsem in ob vsaki priliki gojiti resnico in resnicoljubje v otroških srcih. Navduševati je treba mladino za resnico, spoštovanje in ljubezen do nje ji mora preiti v kri in meso, postati mora toliko neločljiva njena last, da je ne zataji, da se je ne boji nikoli! Kazati se mora mladini z živimi vzgledi, kako so se ljudje vedno potegovali za resnico, kako so jo branili, kako so morali trpeti zanjo, a ostali so ji zvesti do zadnjega diha, zakaj bilo jim je zadostno plačilo mirno srce, čista vest, zadovoljstvo s samim seboj. Mislim, da je najmočnejše vplivajoči vzgled življenje Gospoda našega, ki je učil sveto resnico, kateri so se upirali svetohlinski farizeji, ki so končno tirali resnico samo v smrt. Bila je zmagana na videzno za hip, a potem se je dvignila mogočna in slavna.

Toda kaj bi ti govoril o tem! Veren človek si, kakor smo vsi slovenski učitelji (četudi nas siloma pitajo z brezvrstvom) zatorej vse to že veš!

Jovo moj, sam si mi že pravil, kako te zaboli srce, če imaš v šoli dečka ali deklico, ki laže. Rečem ti, da je ta bol znak plemenitega srca, zakaj ono se boji za otrokovo prihodnost! Boji se zanjo! Kdor laže, ta krade. Lažnjiv otrok zanemarja svoje dolžnosti, vedno misli samo to, kako bi se lagal, da bi z lažjo opravičeval prejšnjo svojo laž. In tako je vse, kar misli, laž, kar govori, laž! Brez sramu je tak otrok; laže samemu sebi, laže tako, da še sam ne ve, kaj laže: verjame — kakor pravimo — svoji laži! Kako pa poznaš takega otroka?

To oko, to oko!

Tu je treba hitre pomoči. Bog ne daj, da bi ga v začetku tiral pred javno sodbo, pred druge součence! Pokliči lažnika k sebi, prijazen mu bodi, in med štirimi očmi naj ti prizna svojo krivdo. Posvari ga, a glas ti ne bodi trd in osoren, kaži se mu dobrega. Otroku se taja srce ob tvojih opominih, nekako čudna bol mu prešinja prsi, voljan je, da ga oviješ okrog prsta. Zdaj bodi trši z njim, trši, a ne pretrd, opominjaj, govori v odprto srce! In glej, tisto oko, ki je bilo prej žalosten odsev popačene mlade duše, tisto oko zalijejo solze, solze . . .

Prijatelj moj, če si ravnal tako, dosežeš več, nego z grda, uničiš dostikrat nagnenje k slabemu, rešiš otroka, daš ga zopet človeški družbi, storil si lepo, veliko delo. A zdi se mi, da ti je dražje, prijatelj, ako ti ni treba preobračati takih pokvarjenih otrok. Kako si srečen, če zreš pred seboj učence in učenke, ki te gledajo zaupno in nedolžno, ki jim kipi čisto srce, čista duša iz jasnega očesa! Tedaj bi stegnil roke in objel bi vse in vse prižel na srce svoje.

In daj Bog, da bi bilo vedno tako!

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Zborovanje slovenskega učiteljstva.) Dne 28. in 29. grudnia 1896. je zborovalo slovensko učiteljstvo v Ljubljani in sicer prvokrat letos v „Narodnem domu“.

V ponedeljek, dne 28. m. m., je bil ob 6. uri zvečer v klubovi sobi „Narodnega doma“ občni zbor društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani. Društveni predsednik, gosp. nadzornik Andr. Žumer, otvori zborovanje s presrečnim pozdravom, v katerem je izrazil veselje, da se zanimanje na prekristno društvo širi bolj in bolj. Učiteljstvo samo deluje zanj s pohvale vredno vnemo, saj pripozna korist učiteljskega konvikta, kar kaže tudi s tem, da se je zborovanja udeležilo v tolikem številu. Društveni tajnik gosp. Juraj Režek poroča o delovanju društvenega odbora v pretečenem letu ter imenuje razne dobrotnike, ki so društvu priskočili na pomoč. Tem prijateljem svojim